

DOMOLJUB

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inzerati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inzerati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 2.

V Ljubljani, dné 17. januarija 1901.

Leto XIV.

Pogled na volivno bojišče.

V prvi letošnji številki »Domoljuba« smo že govorili, kakó velikega pomena je naša zmaga pri volitvi državnih poslancev v kmečkih občinah. Izrekli smo svoje veselje zlasti nad dvojim:

Prvič, da je slovensko ljudstvo pri ti priliki v toliki množinislovesno izreklo, da hoče ostati katoliško, udano cerkvi, zvesto veri svojih očetov. Vsi poskusi liberalcev skozi cela desetletja, zapeljati ga v liberalizem, niso nič izdali.

Drugič, da so bili naši možje takó trdni, takó navdušeni za našo stvar. Vse pregovarjanje, zaničevanje, obljube in grožnje jih niso premaknile.

Te dve veseli prikazni, tako častni za naše ljudstvo, ohranimo trdno v spominu.

Danes pa poglejmo še nekoliko nazaj na volivno bojišče! Današnji in prihodnji »Domoljub« Vam prinašata natančne številke iz vsake volitvene občine. Te številke so prava fotografija cele dežele. Iz njih se jasno spozna versko-politično stanje našega ljudstva v posameznih krajih.

Iz tega pregleda vidimo, da so se pri volitvi posebno dobro držali ti-le okraji: ljubljanska okolica, cela gorenjska stran, litijsko glavarstvo, velikolaški in ribniški, žužemberški, metliški in novomeški okraj. Drugod so se pač mnoge posamezne občine dobro obnesle, vendar celota ni tako povoljna.

Čast gre pred vsemi ljubljanski okolici! Okoličani ljubljanski bivajo blizu glavnega mesta,

pridejo dostikrat v dotiko z meščani, pa so vendar tako verni, trdni, nepokvarjeni. Nekdo si je razlagal, da ravno zato, ker imajo priliko razvajene Ljubljance od blizu gledati, zato se varujejo pred njih slabimi zgledi.

Gorenjci so tudi pokazali, da so še vedno taki, za kakoršne so vedno veljali: možati, odločni, značajni. Volitev je pokazala, da tisti zakotni listič, ki je jel pred kratkim v Kranju izhajati, po krivici nosi ime »Gorenjec«, da to ni drevo prave gorenjske korenine, ampak je strupeno zelišče, le presajeno s tuje zemlje na kranjska tla. Volitev je pokazala, da ta listič nima prav nobene veljave in nobenega vpliva, da morda ni niti enega volivca premotil, ker ravno v kranjskem okraju so najbolje volili. Gorenjci, zapirajte mu vrata, in če Vam ga posilijo, — na ogenj ž njim!

Volitev je pokazala, da o mnogih krajih naše lepe dežele še vedno veljajo besede našega pesnika Gregorčiča:

Tu biva narod še krepak, tu biva narod poštenjak,
Ki svet ga še okužil ni, ki čas ga omehkužil ni!...

Zadnja volitev nam kaže dalje sledeče:

1. Bolje so volili tam, kjer so bolj trdni kmetje. (To ne velja sicer v vseh slučajih, ampak splošno, poprečno). To pa zato, ker taki so neodvisni, so samosvoji, se nimajo ozirati na druge, ampak ravna po svojem prepričanju. Kjer so pa ljudje zadolženi pri liberalnih mogočnjakih, nimajo

svoje volje, ampak plešejo, kakor jim uni godejo. V nekaterih krajih ima en sam liberalce skoro celo faro pod komando, ker mu je vse dolžno in jih je komandiral tudi na voliše. Tako je bilo pred leti v mnogih krajih na Notranjskem, pa se je zadnja leta precej popravilo; tako se je pa pokazalo sedaj zlasti po nekaterih krajih na Dolenjskem. V takih krajih je treba hitro snovati posojilnice, da se ljudje rešijo jerobstva liberalcev. Ako bodo ljudje v gospodarskem oziru postali bolj samostojni, se postavili na svoje noge, to jih bo tudi pravno povzdignilo, postali bodo bolj možati in značajni.

2. Bolje so volili tam, kjer je manj pijančevanja. Zapravljivi in lahkoživi ljudje so tudi omahljivi in podkupljivi. Ljudje, ki trezno in redno živé, so splošno bolj zanesljivi, niso podobni trstu, ki ga veter maje, niso na prodaj ne za pijačo ne za denar. Občudovanja vredna je odločnost mnogih naših mož. Tudi za sto goldinarjev bi ne bili prodali svojega glasu! To so korenine!

3. Dobro so večinoma volili tam, kjer imajo ali so imeli goreče duhovnike. Resnici na ljubo moramo priznati, da je večina duhovnikov — z nekaterimi malimi izjemami pač, žalibog! — storila ob tej priliki pošteno svojo dolžnost in še več kot dolžnost. Žrtvovali so čas in zločnost, v času, ko so imeli drugih opravil dosti, imeli stroške in prenašali zaničevanje. Mnogi so se tudi zelo potrudili, pa niso imeli zaželjenega sadu zato, ker se zastarana zanemarjenost ne dá naenkrat, tudi v par letih ne odpraviti. Kjer ljudje ljubijo lepoto hiše božje, radi obiskujejo cerkev in razne pobožnosti, kjer se ne ogibajo celo leto spovednice in obhajilne mize, tam gre pri volitvi navadno lahko.

4. Dobro so volili tam, kjer je zelo razširjen »Domoljub« ali drugi dobri listi. Kdor naš list dalj časa bere, se v marsičem podučí, v politiki in vseh javnih zadevah izobrazí, se navzame in uname za dobro stvar. In to je v naših časih potrebno. Njega dni, če je kmet znal orati in sejati in kar je temu podobnega, je bilo dosti. Danes pa ni več! Vse okolu nas vré, vse se živo razgovarja in žene za in zoper razne važne zadeve, ki pretresajo celi svet, vse se poganja zlasti za svoje stanovske koristi — mi vsi stojimo v tem svetnem šumu, pa bi ne vedeli kam se obrniti, ne vedeli, kje je leva in kje prava?! Če nečemo, da nas drugi pohodijo, se moramo vsi vprek brigati za javne zadeve. Zato prebirajte in razširjajte »Domoljub« in druge dobre liste, ki vas o tem podučujejo.

Kakor pa dobre podpirajte, tako slabe zatirajte! Posebno Vas svarimo pred »Rodoljubom«. Ta lažnivi kljucec si je zato izbral tako

ime, da bi ga nerazsodni ljudje ne mogli ločiti od »Domoljuba«. Že to kaže, da nima poštenih namenov, ker se zakriva, da bi ga ljudje ne spoznali. Kar o »Gorenjcu«, rečemo tudi o »Rodoljubu«: Zapirajte mu vrata, kakor tatu, ki hoče vlomiti v hišo; ako vam ga pošljejo, — na ogenj ž njim! kakor ste po nekodi z lažnivim volivnim katekizmom podžigali peči v trdi zimi, tako ravnajte tudi s slabimi listi, če vam pridejo v roke! Potem naj jih liberalci le raztrošajo, saj je trda za drva!

Hvala Bogu. »Domoljub« se je zelo razširil in priljubil po naši domovini, letos je število naročnikov poskočilo za mnogo tisočev. Pa mora še bolj! Kakor »Mohorjeva družba« tako se mora razširiti tudi »Domoljub«. Vsaka krščanska slovenska hiša, ki kolikaj premore, naj bi si ga naročila! Ti mali krajcarji, kar stane, se gotovo pošteno izplačajo. Vsakdo naj k temu pripomre, kolikor je v njegovi moči; najprej seveda tisti, ki so v prvi vrsti poklicani. »Kdor razširja dobro berilo, je apostol našega časa« je rekel slavni škof Ketteler. Pojdimo vsi kakor en mož v boj za resnico in pravico!

Volitev v mestih.

Dne 3. januarja so volila kranjska mesta tri državne poslance. V prvi številki »Domoljuba« smo pisali: »Dosedaj nam še ni znan izid, vendar je gotovo, da bodo dobili naši kandidatje precejšnje število glasov, če tudi ne bodo izvoljeni.«

Kakor smo pisali, tako se je zgodilo. Zmagali so to pot še liberalci z veliko silo. To se pa mora reči: Liberalci znajo! Seveda tega ne prašajte, s kakšnimi sredstvi! Laž, obrekovanje, goljufija, tudi tatvina in kar je drugih takih lepih čednosti, vse jim je dobro. Navadno ravno zadnji čas, zadnje dni ali šele zadnje noč vržejo med ljudi kako debelo laž, na katero potem lové volivce. Tako so po dolenjskih mestih raztrosili ravno zadnji čas, da je prošt Ebert kandidat nemške stranke, ko ni bilo mogoče več preklicati. V Kamniku so tako-le slepariji: »Sedaj imajo klerikalci že šest poslancev; če še te tri dobé, vas bodo kar s ketnami (o joj!) priklepali k cerkvi!« In našli so se ljudje, ki so jim verjeli! Žalibog, da je ravno po mestih dosti takih mož, ki ne zaslužijo tega imena, ki nimajo nobenega svojega prepričanja, ampak imajo svoj glas za pijačo in golaž na pročaj. So tudi taki možici, ki vsak dan v cerkvi čepé, — volit bo pa šel liberalca! Sram jih bodi, prvih kot drugih!

Sicer pa posebno veseli ne morejo biti liberalci svoje zmage, kajti volitvene številke kažejo, da so povsod nazovali. Pri zadnji volitvi v Ljubljani so imeli 174 glasov nadpolovične večine, sedaj le 72; v gorenjsko-notranjskih mestih zadnjič 86, sedaj le 43; v dolenskih zadnjič 95, sedaj le 30. Vsi trije liberalci so torej dobili le borih 145 glasov večine, naši poslanci pa celih 11.189 in v peti skupini celo 22.755 glasov več kot nasprotniki. Liberalci naj se gredo skrit pred našo večino!

Volitev v mestih kakor v peti skupini je tudi pokazala, da so socialni demokratje, pri nas popolnoma proč. In to je tudi veselo znamenje. Že se je bilo bati, da se bo socialna demokracija zadrla med naše nižje ljudstvo in ga zastrepila in spridila. Hvala Bogu, danes vidimo, da je ta nevarnost proč!

Socialistom pri nas nikoli več ne bo pšenica cvetela!

Politični razgled.

Volitve za državni zbor bodo te dni pri kraju. Na Štajerskem so volivci posnemali svoje kranjske rojake. V peti skupini je bil izvoljen nasproti liberalcu Hebarju dekan Josip Žičkar, z veliko večino, v kmečkih občinah pa naši somišljeniki: Franc Robič, vitez Berks in dr. Maroslav Ploj. V dolnještajerskih mestih je dr. Deček dobil veliko manjšino; tako da je pri vztrajnem delu tudi tukaj upati v prihodnje na znago. — Na Goriskem je v peti skupini izvoljen dosednji poslanec dr. Gregorčič proti liberalcu dr. Tu mi; v kmečkih občinah pa je žalibog s tremi glasovi večine prodrl liberalec Gabršček. — V Trstu so pri volitvi Slovenci silno napredovali in malo je manjkalo, pa bi bil izvoljen dr. Rybač nasproti Italijanu — V Istri je izvoljen dosednji poslanec Spinčič, velika škoda pa je, ker je propadel dr. Laginja, eden najboljših naših mož. Padel je vsled separije pri Italijanih. — Tudi na Koroskem smo izgubili edini mandat, ki smo ga imeli. Iz vsega volivnega boja se vidi, da le tam zmagujemo, kjer je ljudstvo prešinjeno od pravega krščanskega prepričanja. — Nekaterе stranke se bodo precej žalostne vračale iz volivnega boja. Največ poslancev so izgubili Mladočehi; narod jim je s tem pokazal, da hoče v državnem zboru resnega dela, ne pa divjega vpitja in hrupne muzike s katero so lani preprečili vsako delovanje. Tudi socialni demokrati ne bodo ravno zadovoljni z uspehom, ki so ga dosegli. Ugrabili so sicer z veliko težavo krščanskim socialcem na Dunaju dva mandata, zato so pa podlegli na Češkem, v Galiciji in na Štajerskem. Mnogo močnejši bodo prišli v zbornico nemški kršč. socialisti. Tudi kričeča Schönerrerjeva banda pride podvojena v državni zbor. Število nemških katoliških poslancev bo ostalo približno toliko, kakor jih je bilo doslej. Velika škoda pa je, da sta pri volitvi propadla dva najboljša poslancev, voditelja nemških katol. poslancev, baron Dipavli in Eben-

hoch. Čuje se, da jima ponudijo kak drug mandat. Gotovo imajo vsi vdelžniki katoliškega shoda še v dobrem spominu dva vrla češka govornika, ki sta prišla na katoliški shod, dr. Stojana in dr. Hrubana; oba sta bila te dni izvoljena na Moravskem. Prihodnjič bomo navedli natančno, koliko poslancev ima vsaka posamezna stranka. Državni zbor se menda snide prve dni februarja.

Med *Francijo in rimsko stolico* je prišlo do žalostnega razpora. Francoska vlada, pri kateri imajo glavno besedo brezverci in framazoni, je postavila načrt, po katerem bi omejila cziroma zatrla razne verske družbe in samostane. Ker vlada z denarjem slabo gospodari, bi se rada polastila premoženja, kolikor so si ga dobrodelne verske družbe pridobile. Sveti oče je že dolgo časa molče opazoval pogubno proticerkveno početje francoske vlade, a zdaj je moral povzdigniti svoj svarčič glas. Povedal je, da nikakor ne more več mirno gledati, da bi izrabljala francoska vlada konkordat za boj in preganjanje cerkve. Francija — pravi sv. oče — se mora zahvaliti za svoje odlično mesto v Aziji le temu, ker je varhinja katoliških misijonov. V Levantu, Siriji in Carigradu bi Francija izgubila ves svoj vpliv, ko bi se odpovedala zaščiti pravic krščanstva. Ravno papež je največ sodeloval pri moralni edinosti Francije. Ukazal je katolikom, naj služijo republiki, mesto da bi jo pobijali. V zahvalo za to preganja vlada cerkvene družbe. Upajmo, da omenjeni načrt ne pride v veljavo, in da se razpor zopet poravnava.

Rusija bode — kakor se vidi — prav korenito izrabila zadrego, v katero je zašla Anglija. Ker ji ne morejo Angleži delati nobenih ovir, sklepa Rusija pogodbe povsod, kjer si obeta kaj dobička. Zadnji čas je sklenila tajno pogodbo s Kitajsko in Perzijo. Na Kitajskem je vsled te pogodbe prevzela nadzorstvo čez najvažnejše mandžurske pokrajine, perzijski šah pa je dovolil v slučaju vojne ruskim četam prost prehod skozi njegovo državo. Za Angleže ne posebno vesela novica prihaja z afganistanske meje. Proti Afganistanu prodira menda 3000 Rusov, in ti so baje le predstraža večje ruske armade. V Batamu je pripravljenih 1200 železničnih voz za vojno. Ker samo Afganistan loči ruska posestva od angleških, si lahko mislimo, da to ne utegne biti brez pomena.

Buri delajo Angležem velike preglavice. Sedaj napada hrabri Dewet manjše angleške oddelke ter jih največkrat zdrobi. Tako so v Helveciji zajeli Buri angleško glavno stražo, pobili jim 50 mož, 200 pa ujeli. Železnični tiri so na več krajih uničeni. Nekaj železničnih vlakov so Buri zažgali z vojaki vred, ki so se vozili. Poroča se, da je do 3000 Holandcev že pristopilo Burom. Skoro je imel prav burski general Botha, ki je rekel, da bo ta vojna prej ali slej izpadla za Angleže neugodno. Če se tudi polasté burske države, bodo vendar to vojno grozno občutili in tudi obžalovali. Koliko so radi te vojne kramarski Ang'eži zamudili na Kitajskem!

Na Kitajskem počasi napredujejo pogajanja. Se menda nobeni stranki preveč ne mudi. Zadnji dan starega leta ob 3. uri popoldne je bil umorjen v Pekinu častnik Ehari, ki je umoril o svojem času nemškega poslanika Kettelerja. Obglavili so ga prav na tistem mestu, kjer je on izvršil zločin. Zadnje trenutke se je navzočim smejal.

Nizozemska kraljica Viljemina se mož z Henrikom vojvodo Meklenburškim. Njen soprog ne bode imel naslova »Veličanstvo« ampak le »Visokost«, ravno tako ne bode smel voditi vlade. Morebitni otroci bodo nasledniki sedanje kraljice na prestolu.

Krečanski guverner grški princ Jurij se tudi ženi na Cetinju. Imel bi rad za ženo 20 letno črnogorsko princezino Ksenijo.

Francoski judje bi radi privlekli na dan zopet smrdljivo afero Drefusovo. Še se jim ne zdi država dovolj oslabela, hočejo jo spraviti popolnoma »na kant«.

„Memento mori!“

Nek mož visokega stanu, ki je dolgo živel v velikih grehah, pride nekoč v Rim in opravi izpoved. Izpoved je bila dobra; povedal je vse in natančno, kesal se je grehov in sklep je imel, da se poboljša. Le ko mu je začel izpovednik nalagati pokoro, tedaj sta prišla navskriž. Nobena pokora, ki mu jo je hotel naložiti izpovednik, mu ni bila po volji. Postiti se? Za to ni imel moči. Moliti? Za to ni bilo časa; mož je imel opravka na vse strani. Čuti in spati na trdih tleh? Bal se je za svoje zdravje. In na vse to — on je bil mož visokega stanu, kako bi se ukvarjal s tako nizkimi stvarmi. Naposled izpovednik ni vedel drugega, kot da mu je dal srebrni prstan, na katerem je bila naslikana mrtvaška glava in spodaj napis: »Memento mori!« to se pravi: »Spominjaj se, da boš umrl!« Naložil mu je, naj nosi prstan vedno na roki in vsaj enkrat na dan prebere napis. Mož je obljubil in šel. Vesel je bil, da je opravil s tako majhno pokoro. Toda ko je pozneje vsak dan bral oni rek, tedaj je postajal vedno nekam resnejši. »Nespametnež!« — tako si je mislil, ko je opazoval mrtvaško glavo — »čemu se braniš trde pokore, ko bodeš moral vendarle umreti! Čemu prizanašati telesu, ko bo segnilo prej ali slej! Čemu se sramovati ljudi, ki jih bo treba ob smrti tako zapustiti!« V take misli se je zaglabljal bolj in bolj in naposled se mu ni zdela nobena pokora več pretežka. Zapustil je svet in njega veselje, se podal v puščavo in umrl kot spokornik.

Skopuh.

Na Angleškem v nekem mestu je živel star mož, ki ga je na prvi pogled imel vsakdo za berača, ali pa vsaj za revnega dninarja. Njegova obleka je bila starinska; vsak dan opoldne je pohajal ob vratih gostilnic in čakal čisto po več ur, da mu je vrgel kdo izmed gostov kak ostanek. Zraven pa je pobiral po tleh neznatne stvari, kakor: koščke papirja, žeplenke, trske itd., da je doma v svojem bornem stanovanju kuril ž njimi in si preganjal mraz. In kdo je bil ta mož? Skopuh, kakršnih je malo po svetu! Vsako leto enkrat je šel v glavno mesto, ki je bilo po več dni oddaljeno in presil milodarov po poti tja in sem — a v mestu ni imel drugega opravka, kot da je iztirjal od dolžnikov velikanske obresti, ki so mu jih dolgovali in jih prinesel domov in jih trdno zaprl. Umrl je v svoji revščini brez duhovnika in brez zdravnika. V omari pa so dobili denarja na kupe in zlata in srebra in vrednostnih papirjev. Res grda je skopa strast!

Razmerje glasov, oddanih pri volivni borbi dné 12. in 18. decembra v V. in IV. skupini.

Občine po sodnih okrajih:	Dobil glasov:				
	v V. skupini			v IV. sk.	
	dr. Šu- sterskič	Jele- nec	Kopač	Po- gačnik	Pirc
Kranjska gora:					
Bela peč	31	21	25	21	8
Dovje	?	?	?	?	?
Jesenice	427	40	210	93	27
Koroška Bela	78	27	10	29	33
Kranjska Gora	136	45	33	74	27
Rateče	78	8	4	31	11
Radovljica:					
Begunje	66	44	9	33	33
Bied	76	81	4	46	47
Bohinjska Bistrica	265	10	—	136	11
Breznica	91	47	12	54	34
Gorje Zgornje	342	15	2	144	11
Kamna Gorica	89	12	—	19	3
Kropa	133	20	—	18	4
Lancovo	69	14	3	24	5
Lesce, Predtrg	26	41	63	7	60
Mošnje	254	3	6	135	2
Ovsiše	122	7	8	93	—
Radovljica	29	47	19	—	—
Ribno (Bohinjska Bela)	126	4	6	74	10
Srednja vas	330	12	—	130	32
Kranj:					
Besnica (sv. Jošt)	83	21	1	63	3
Cerklje	341	13	—	159	19
Kranj	71	150	1	—	—
Mavčiče	214	4	—	100	2
Naklo	240	4	—	125	—
Preddvor	244	10	—	136	—
Predoslje	195	4	—	111	13
Smednik	185	27	—	86	6
Stražišče (Šmartin p. Kr.)	241	7	—	90	5
Šenčur	251	24	—	143	25
Voglje, Hrastje	87	9	—	48	16
Škofja Loka:					
Javorje	248	—	—	104	—
Oselica	116	4	1	96	—
Poljane	134	24	—	59	11
Selca	561	86	—	240	39
Sorica	248	—	—	89	3
Stara Loka	343	36	—	162	31
Škofja Loka (mesto)	137	38	1	—	—
Škofja Loka (izvenmestna zminjska občina)	217	—	—	96	1
Trata	281	42	—	106	14
Železniki	136	16	—	28	13

Občine po sodnih okrajih:	dr. Šu-steršič	Jele-nec	Kopač	Po-gačnik	Pirc
Trzič:					
Sv. Ana	94	1	—	30	—
Sv. Katarina	130	—	—	41	—
Kovor	118	3	—	60	1
Križe	148	19	—	94	2
Trzič	141	53	—	—	—
Brdo:					
Blagovica, Češnjice	146	5	—	91	6
Dob, Rova, Krtina	299	80	16	135	47
Dol	58	23	—	36	6
Dolško	138	17	—	65	8
Drtija	84	25	—	52	14
Ihan	140	17	—	48	2
Krašinja	52	44	—	27	15
Moravce	230	30	—	103	12
Peče	144	12	6	57	7
Prevoje, Lukovica, Spod- nje Koseze, Rafolce	124	72	8	54	31
Zlato polje	86	—	—	39	—
Trojana (Št. Ožbalt, Šent Gotthard, Čemšenik)	125	52	11	64	44
Kamnik:					
Domžale	117	105	—	44	40
Gozd	88	6	—	42	—
Holmec, Jarše, Radomlje, Voljški potok, Šmarca Kamnik	284	49	—	109	12
Lahoviče, Zalog, Kaplja vas, Nasoviče, Klanec Mengša	181	82	5	—	—
Moste, Križ, Podgorje, Su- hadole, Mlaka	272	4	—	131	—
Mekinje, Bistričica, Stranje Tunjice, Županje njive Nevlje	179	13	—	77	4
Podhruška, Paloviče, Loke Špitalič, Motnik	280	4	—	121	3
Trzin, Depalja vas, Dra- gomelj, Loka p. Mengšu Rašica	344	1	—	169	—
Vodice	87	2	—	37	—
Zgornji Tuhinj, Hruševka, Smartno	162	22	—	81	8
	127	12	1	73	5
	207	27	—	78	18
	290	17	—	121	22
	269	7	—	101	4

Občine po sodnih okrajih:	dr. Šu-steršič	Jele-nec	Kopač	Ven-cajz	Lenar-čič
Ljubljana:					
Brezovica	81	18	—	55	10
Crnuče	74	10	1	42	4
Dobrova	167	2	—	73	—
Dobrunje	391	22	5	193	9
Grosuplje	155	15	—	97	9
Hrušica	91	22	5	?	?
Iška vas	74	1	—	31	—
Iška Loka (Matena)	61	4	—	39	1

Občine po sodnih okrajih:	dr. Šu-steršič	Jele-nec	Kopač	Ven-cajz	Lenar-čič
Št. Jurij:					
Št. Jurij	146	—	—	86	—
Ježica	135	9	3	107	18
Lipljene	57	1	—	?	?
Log	87	—	—	53	—
Medvode	247	7	1	161	2
Moste	76	7	16	52	8
Pijava Gorica	27	16	—	12	—
Podgorica (Št. Jakob c. S.) Polje	54	2	2	34	2
Studenec (Ig)	369	10	21	148	7
Šlivnica, Ručna	91	53	—	61	21
Šiška Gorenja	?	?	?	72	4
Šiška Dolenja	69	14	4	27	10
Šmarje	16	13	96	?	?
Smartno pod Šmarno goro (Tacen)	135	9	—	92	1
Tomiselj	108	16	—	60	6
Št. Vid nad Ljubljano	58	7	—	36	2
Vič	184	8	1	136	4
Vrhljene	60	22	54	—	—
Želimiže	56	3	—	14	—
Rudnik	109	8	—	46	1
	60	21	—	49	10
Vrhnika:					
Borovnica	156	43	23	70	38
Črni vrh	194	—	—	75	—
Horjul	227	—	—	109	—
Št. Jošt	154	—	—	49	—
Polhov Gradec	260	1	—	116	—
Preserje	162	15	—	99	2
Vrhnika	497	80	6	176	51
Litija:					
Dole	71	1	1	62	—
Kandrše (Mlinšč), Kolovrat Konj (Sava)	62	1	1	45	32
Kotredež	?	?	?	?	?
Kresnice	23	1	66	22	42
Št. Lampert	73	2	16	45	3
Litija	49	43	47	25	69
Moravce (Sv. Križ p. Litiji) Polšnik	114	70	13	70	34
Režišče	234	3	—	111	2
Šmartno pri Litiji	174	3	3	106	19
Trebeljevo (Prežganje)	34	5	295	31	44
Vače	224	68	1	120	23
Zagorje	211	8	—	154	6
	70	16	—	45	8
	23	22	300	11	69

Občine po sodnih okrajih:	dr. Šu-steršič	Jele-nec	Kopač	Ven-cajz	Lenar-čič
Zatičina:					
Dob, Bukovica, Črešenjce, Radohova vas, Velike Peče	206	5	—	137	1
Gaber Veliki, Podboršt, Prapreče, Stehanja vas, Zagorica	232	5	—	157	1
Krka, Muljava	244	56	—	143	31
Loka Velika (Žalina) Luče (za V skupino)	116	—	—	—	—
Loka Vel. (Žalina) Dedni Dol, Križna vas, Luče (za IV skupino)	—	—	—	100	7

Občine po sodnih okrajih:	dr. Šusteršič	Jelenec	Kopač	Vencajz	Lenarčič
Polica, Leskovec	206	—	—	120	—
Temenica	70	2	—	38	1
Št. Vid, Draga, Hudo Gorenja vas, Zatičina	238	38	—	97	23
Višnja gora, Dedni Dol, Križna vas (za V. skup.)	99	15	—	—	—
Ribnica:					
Dane	70	2	—	28	1
Dolenja vas	285	23	—	138	10
Jurjevica (Brezje)	96	12	—	36	5
Leški Potok, Gora	200	55	—	84	39
Ribnica	359	86	—	131	—
Sodražica	275	30	—	128	6
Struge	127	1	—	72	—
Sušje, Velike Poljane	124	1	—	58	3
Velike Lašče:					
Sv. Gregor	206	3	—	114	1
Kompolje	77	1	—	37	—
Lužarji	177	—	—	70	—
Podgora	173	1	1	70	1
Rob	187	—	—	75	—
Turjak	157	2	—	78	2
Velike Lašče	59	39	—	32	14
Videm (Dobrepolje)	213	15	—	112	17

Občine po sodnih okrajih:	dr. Šusteršič	Jelenec	Kopač	dr. Žitnik	Božič
Idrija:					
Črni vrh	142	46	4	94	46
Dole, Godovič	20	73	20	27	52
Idrija	147	31	728	—	—
Spodnja Idrija	12	4	159	25	33
Vojsko, Čekovnik	?	?	?	34	9
Žri	239	74	59	119	150
Logatec:					
Hotedržica	28	48	—	22	42
Logatec Dolenji	64	47	—	29	61
Logatec Gorenji	49	98	3	13	79
Rovte	140	8	1	84	49
Cirknica:					
Cirknica	371	260	—	223	207
Planina	211	17	1	86	15
Rakek	51	44	10	54	44
Lož:					
Bloke	130	23	—	96	18
Lož	51	68	—	—	—
Štari Trg pri Ložu	368	226	—	232	129
Št. Vid (Žilce)	111	11	—	88	6
Vipava:					
Budanje	89	18	—	48	26
Col	52	40	—	51	31
Planina	30	93	—	8	63

Občine po sodnih okrajih:	dr. Šusteršič	Jelenec	Kopač	dr. Žitnik	Božič
Podkraj	108	31	—	45	16
Šturje, Ustje	147	89	—	57	57
Št. Vid, Podraga	194	135	—	93	109
Vipava, Erzelj, Goče, Lože					
Slap	345	135	2	175	121
Vrabče	26	65	—	35	64
Vrhpolje pri Vipavi					
Postojna:					
Košana	92	190	—	53	103
Postojna	90	126	52	50	82
Slavina	187	26	22	116	58
Šempeter na Krasu	339	34	—	203	25
Šmihel na Krasu	223	37	—	133	36
Senožeče:					
Britof, Famlje, Vreme G. Hrenovice	15	33	1	19	56
Senožeče, Lože, Dolenja vas, Sinadole	157	71	122	114	134
	23	123	96	12	158
Ilirska Bistrica:					
Bistrica	9	105	—	1	37
Jablanica	214	6	—	109	26
Knežak	86	140	—	41	102
Prem, Čeplje, Janežovo in Ratežovo Brdo, Kilovče Smerje	171	100	3	66	66
Trnovo	355	110	—	154	95
Zagorje	—	160	—	3	90

O p o m b a. Kakor je razvideti iz predstoječega pregleda, je bilo oddanih v *V. skupini*: V radovljiškem glavarstvu: Za **dr. Šusteršiča** 2824, za Jelenca 510, za Kopača 448 glasov. — V kranjskem glavarstvu: Za **dr. Susteršiča** 5199, za Jelenca 595, za Kopača 5 glasov. — V kamniškem glavarstvu: Za **dr. Šusteršiča** 4531, za Jelenca 739, za Kopača 47 glasov. — V ljubljanske okolice glavarstvu: Za **dr. Šusteršiča** 4865, za Jelenca 454, za Kopača 262 glasov. — V logaškem glavarstvu: Za **dr. Šusteršiča** 2177, za Jelenca 1078, za Kopača 1071 glasov. — V postojinskem glavarstvu: Za **dr. Susteršiča** 3069, za Jelenca 1884, za Kopača 322 glasov. — V litijškem glavarstvu: Za **dr. Šusteršiča** 2951, za Jelenca 384, za Kopača 821 glasov. — *V IV. skupini*: **Pogačnik** 5439, **Pirc** 915, **Vencajz** 5411, **Lenarčič** 815, **Žitnik** 2839, **Božič** 2518 glasov. — Ako v kaki občini število glasov ni pravilno naznanjeno, prosimo popravka!

Listek.

Nova maša.

(Španski spisal P. Luis Coloma. — Poslovenil Lovro.)

(Dalje.)

II.

Joška je bilo pričakovati vsak trenutek. Veselje zaradi njegovega prihoda sta starčka kazala na različni način.

Don Blaž se je kakor po navadi zdaj jokal, zdaj smejal, hodil po svoji preprosti sobici gorindol ter zopet in zopet ponavljal govor, ki ga je namerjal imeti pri novi maši svojega stričnika, pa vedno se je motil in ustavljal z vprašanji, ki so prihajala deloma od veselja, deloma od nestrpnega pričakovanja, ki so pa vsa pričala o njegovem kremenitem, šegavem in živahnem značaju ter neomajni notranji zadovoljnosti.

Dona Marjeta se je medtem sukala po kuhinji sredi celega skladišča ponev, loncev in skled, ki je pripravljala v njih slavnostne jedi za drugi dan. Mrmrala in godla je bolj kot kdaj; poteze in gube njenega obraza so bile v naravnostnem nasprotju z njeno delavnostjo in veselostjo; bile so kakor železen oklep, za katerim je skrivala mukejša čustva svojega sprejemljivega, čutečega srca.

»Marjeta!« zakliče menda že desetič kaplan iz svoje sobe.

»Kaj bi pa radi?« odgovori kar iz kuhinje.

»Zakaj pa od večjega piška za jutri nisi pripravila nekaj že danes Jošku za večerjo?«

»Vam se bo godilo kakor glavarju v Almagru,« mu vrne nazaj.

»Kako pa se je godilo tistemu?«

»Ker je bil tako vsakorečen, da je povsod utikal svoj nos, kjer bi ga ne bilo treba, je umrl od žalosti, da se je pri sosedu prismodila jed.«

Don Blaž se zasmee na glas. »Zato že ne, ljubo dete, ji odvrne važno in preišljevaje; »ampak zato, ker mu je bila suknja prekratka.«

»Naj že bo, kakor hoče, toda ne skrbite za reči, ki vam niso nič mar.«

»Dobro, draga, dobro; že molčim. Nikar za božjo voljo se tako ne vznemirjaj. . . Jaz sem le mislil, da bi Joško utegnil biti lačen.«

»Potem naj se pa na komolec ugrizne.«

»Sveta Mati Božja! Meni se zdi, da so te vzgajili z osjim mlekom, ker si tako zbadljiva.«

»Vas pa s sirupom, da se mešate vedno v vsako reč.«

Don Blaž umolkne; kakor po navadi je moral tudi to pot prvi odložiti orožje. Dona Marjeta pa je skubla naprej petelina, ki je končal s srečno mislijo, izginiti ob slovesni priliki nove maše za vselej v človeški želodec.

»Marjeta!« se izrova boječe oglasi don Blaž.

»A že spet?« zamrmra ta, zvezujoč pišku noge, ki so se kaj spretno upirale njenemu prizadevanju.

»Joško zelo rad je pečen krompir. Tega te zato spominjam, ker mora jutri do poldne biti tešč. . . kaj takega pa lahko hitro napraviš.«

»Ali ste že zopet začeli? Ne dolgočasite me vendar zmeraj z Joškovo večerjo. Pazite, da se vam ne bo nazadnje še vso noč sanjalo o tem!«

»Dobro, dete, že dobro; naredi tako, kakor bi ne bil ničesar rekel.«

Pa kmalu se prikaže don Blaž v kuhinjo, noseč v rokah liste, ki je imel spisan na njih slavnostni govor.

»Veš ti, na kaj ravnokar mislim? Joško bo gotovo zelo truden, zato bi bilo dobro, če bi mu nesla mojo mehko žimnico v postelj, meni je slamnica čisto dosti.«

»Kaj takega pa še tudi ni bilo,« pravi nejevoljna dona Marjeta; »od praznega govorjenja vas bo jutri boled jezik, potem bomo pa lepo brez pridige. Zdej me le kar kratkimal pustite pri miru, kajti vse to vas nič ni treba skrbeti.«

Ni hotela povedati, da je že svojo edino žimnico nesla v Joškovo sobo, da bo sama morala spati v kuhinji na goli klopi. Kaplan gre s povešeno glavo v svojo sobo ter šepeta sam s seboj: »Odkod je vendar to, da Marjeto imenujejo miroljubno, ne pa bojevito.«

»E kaj,« je zagodla sestra, ujemši zadnje besede, ter se lotila težavnega posla, nadevati piška. Ni pa še preteklo deset minut, ko je don Blaž zopet stopil v kuhinjo.

»Marjeta!« ōrhne s tresočim glasom.

»Kolikokrat ste pa danes že izgovorili moje ime?« pravi ta že precej nevoljna.

»Marjeta poslušaj me za božjo voljo!« nadaljuje kaplan bojzljivo; »nekaj mi je prišlo na misel. . . sam Bog in sveti Frančišek sta me navdihnila.«

Sestra ga prestrašena pogleda. In ko vidi njegovo razburjenost, gre bliže, držeč še v rokah nadevanje za piška, nategne obrvi, usta odpre na pol ter si komaj upa dihati, da ne bi prelišala, kaj ima brat povedati tako važnega, resnega. . .

»Ravnokar sem stal — nadaljuje don Blaž — pred podobo svojega duhovnega očeta, pa se mi je porodila misel, sam ne vem kako, naj bi Joško jutri

pri maši prosil za tisto, kar midva prosiva zastonj že osemnajst let, in Gospod ga bo uslišal... Da, jaz sem prepričan o tem, kajti novomašniku Bog v svoji božji milosti ne odreče ničesar, česar koli ga prosi pri svoji prvi maši. To je gotovo, čisto gotovo. Pater gvardijan mojega samostana mi je pravil to.«

»Ali je pa pametno, praviti otroku o tem in mu po nepotrebnem napravljati žalost?« praša Marjeta vznemirjena.

»Rečem mu, naj mašo bere zame, kar je ravno isto... potem pa mir besedi.«

»In če bi kaj sumil! Sveta Mati Božja, Blaž, to bi ga stalo življenje.«

»Mi bo že Bog pomagal, ljuba sestra, in moj zaščitnik sv. Frančišek me bo vodil.«

Dona Marjeta hoče še nekaj odvrniti, toda v tem trenutku zaropota voz in oba hitita k vratom vriskajoč: »Je že tukaj, Joško je tukaj!«

Z voza skoči lahkih korakov mlad duhovnik, objame starčka ter ju pritiska na svoje srce. Nobeden si ne ve kaj od veselja. Slednjič zdrsnje don Blaž pred težko pričakovanega na kolena ter zakliče: »Poklekni, Marjeta, poklekni! Sin, moj ljubi sin, daj nama svoj blagoslov, daj svoj novomašniški blagoslov svojim starima rediteljema!«

In prvič dvigne mladi duhovnik roke proti nebu, da pokliče nad klečeča starčka blagoslov vsemogočnega Očeta in Sina in sv. Duha.

Potem vzame iz žepa na dva enaka dela razrezan in skrbno zavit trak.

»Tukaj imata trak, ki so mi ovili ž njim pri posvečevanju roke.« pravi, obrnivši se k donu Blažu. »Polovico imejte vi, drugo pa dajte teti Marjeti!«

»Bog ti povrni moj sin. Hraniti ga hočem vse svoje življenje kot dragoceno svetinjo, in kadar umrjem, naj mi zvežejo ž njim moje roke.«

Dona Marjeta z vidnim veseljem sprejme drugo polovico, jo globoko ganjena poljubi ter moči z vročimi solzami.

Dve uri pozneje don Blaž svojemu stričniku vošči lahko noč ter gre prav tiho po prstih v svojo spalnico.

Pri vratih ga je pričakovala sestra.

»Kaj je dejal?« praša tiho, boječe.

»Da naredi tako.«

»In ne sluti ničesar?«

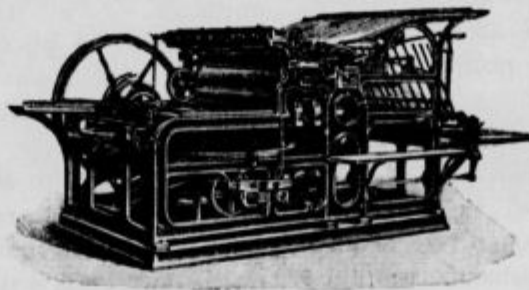
»Nič... V svoji nedolžnosti je prepričan, da so njegovi stariši že mrtvi. Da mora to krasno dete, ta nedolžni golobček imeti besnega volka za očeta! Rezalo mi je v srce, ko sem ga poslušal. Rekel mi

je, da je sam imel namen, darovati prvo mašo za večni blagor svojih starišev. Njegovi stariši... Ona svetnica gotovo dobi krono mučeništva, toda on — grozovitež! Če mu maša sinova ne pomaga, potem ga gotovo smrt zaloti v grehah nespokorjenega, ne-pripravljenega.« (Konec prihodnjic.)

Slovenski novičar.

Kranjsko.

Slovenci, romajmo v Lurd! Lansko leto se je z veseljem udeležilo na stotine naših ljudi znamenitega romanja v Rim. Povrnivši se domov, so božjepotniki v navdušenih besedah izražali svojo srečo in radost, da so videli obličje Kristusovega namestnika papeža Leona XIII. in so se udeležili popolnega odpustka v svetem letu. Letos pa Vas vabimo na božjo pot v Lurd, kjer se je — kakor Vam je znano — l. 1858. prikazala Mati božja ubogi Bernardki. Kdo bi ne hrepenel obiskati tako znamenitega božjepotnega kraja? Kdo bi ne želel pokloniti se preblaženi Devici Mariji na kraju, kjer je že toliko milosti skazala njim, ki so se ondi njeni mogočni priprošnji priporočali? Kdor utegne in zmore potnino, naj se nam pridruži! Naši bratje Hrvatje so se že popolno odločili za

Tiskarski brzostroj.

romanje v Lurd. Neki podjetnik z Dunaja jih popelje z železnico z Reke v Lurd in v Paré-le-Monial (kjer se je prikazalo srce Jezusovo pobožni nuni Margareti Mariji Alakók) in nazaj. Ako se oglasi vsaj sto romarjev, bomo potovali po teh-le cenah: I. razred 420 K, II. razred 342 K, III. razred 256 K. Ali ti denarji niso za samo železnico, marveč so tudi za hrano in stanovanje po poti in tri dni v Lurdu. Celo pol flaše vina opoldne in zvečer bo smel zahtevati, kdor vplača za romanje gori našete denarje. Za sedaj so romarji s Hrvatskega, katere bo spremljalo več škofov, pripravljani privzeti tudi naš Slovence, ki bi se jim pridružili v Šempetru na Krasu. Ako se pa oglasi vsaj sto Slovencev in Slovenk, utegnemo porovati sami v Lurd. Bržkone se udeležé našega romanja tudi naš preljubljeni knez in škof Anton Bonaventura. Čas še ni natanko določen, kdaj odrinemo. V sredi meseca julija ali začetkom avgusta se bode vršilo romanje. Vendar pa naj se vsak, kdor želi z nami, oglasi svojemu domačemu dušnemu pastirju vsaj do konca aprila. Kdor želi kakega pojasnila, naj se obrne na častitega g. kanonika dr. Andreja Karlina v Ljubljani.

— Rojaki! Prelepo priliko imamo, da se letos v začetku dvajsetega stoletja posebno priporočimo lurški Materi božji in poklonimo presvetemu srcu Jezuso vemu. Ne zamudimo je, udeležimo se v lepem številu lurškega romanja! A odločimo se hitro, da se more potem vse potrebno za tako dolgo pot ukreniti.

Na stražo, somišljeniki! „Narod“ poroča, da je mnogo liberalcev naročilo „Rodoljuba“ na svoje stroške, da se razpošilja po deželi. Narodna tiskarna bode odslej izdajala „Rodoljuba“ kot tednik. Do te „požrtvovalnosti“ so se povzpeli liberalci, ker mislijo z „Rodoljubovimi“ lažmi do prihodnjih deželnozborskih volitev izpodkopavati tla katoliško-narodni stranki. Somišljeniki, na delo! Odpirajte ljudstvu oči o liberalnih sleparijah, razširjajte „Domoljuba“!

V mašnika posvečena sta bila v škofijski kapeli 22. decembra čč. pp. Atanazij Avser in Anzelm Murn iz reda sv. Frančiška. Prvi je imel novo mašo dne 26. decembra na Bohinjski Beli drugi 30. decembra v Toplicah na Dolenjskem.

Umrl je dné 12. t. m. vlč. g. Mat. Stoklas, dekan v Braslovčah. Rojen je bil 7. febr. 1830 v Šmariji pri Jelšah, v duhovnika posvečen 31. jul. 1854. N. v m. p.!

Umeščen je bil vč. gosp. Janez Gnjезда na župnijo Vojsko.

Ponesrečen napad na ljubljanskega škofa „Narod“ vedno laže čez našega škofa, mu podtika različne slabe namene ter se norčuje iz njegovega delovanja. To dela tem ložje, ker vé, da se škof ne bo ponižal tako, da bi kaj odgovarjal na te napade. Sedaj je pa začel „Narod“ tudi vlado vlačiti v ta boj ter pisal o nekih „nosovih“, ki jih baje škof dobiva od vlade. Zato je pa bili „Narod“ prisiljen, da je prinesel uradni poveljek od deželnega predsednika barona Hajna, v katerem se „Narodove“ vesti obsojajo kot neresnične. S kislim obrazom so „Narodovi“ uredniki požrli to grenko jabolko ter trdno sklenili, — da bodo lagali naprej.

Slovensko vinogradniško društvo v Ljubljani napreduje v kljub vsem zaprekam, ki so se mu stavile. To kaže tudi zadnje dni razposlani cenik o nov urejeni zalogi. Opozarjamo na današnji inserat v našim listu.

Na Brezijah je bilo v letu 1900 2098 svetih maš. — Gostilničar gospod Finžgar je postal mošenjskemu krajnemu šolskemu svetu z novim letom predsednik. Isti je kupil tik svoje hiše najpriprav-

nejši stavbeni svet za 3650 gl. — Velezaslužni g. župan Andr. Jurgele je odstopil radi bolehnosti. Naslednik mu je spretni zet gospod Pristavec.

Šematizem (imenuk) frančiškanske provincije za leto 1901 Provincija obsega deset samostanov in dva hospica. Samostan na Sv. Gori pri Gorici je prevzela provincija na novo; ondi bode nadalje tudi novicijat, ki je sedaj začasno v Novem mestu. Sedanji provincijal, preč. P. Konstantin Luser, je 126. v vrsti provincijalov. Provincija šteje 80 patrov, 32 klerikov, patrov in fratrov, 73 bratov lajikov, skupno 185 članov. Starosta provincije je prezaslužni P. Bernard Vovk, bivši ravnatelj novomeške gimnazije, ki živi sedaj v Brežicah.

Nova železnica na Dolenjskem. Železnično ministerstvo je v sporazumu z deželno vlado g. Josipu Pavlinu v Ljubljani dalo dovoljenje za tehnične priprave v svrhu zgradbe ozkotirne železnice od trebanjske postaje mimo Mirne, St. Ruperta, Mokronoga in Pijave do Dvora pri Šent Janžu.

Orožniki (žandarji) na Kranjskem

Pri štabu so: 1 podpolkovnik, 1 nadporočnik kot pribočnik, 1 stotnik-računovodja, 2 nadstražnika, 1 pisarniški sluga; pri dopolnilnem oddelku 2 nadstražnika; v službi: 1 stotnik, 2 nadporočnika, 11 nadstražnikov, 87 postajevodij, 242 orožnikov. Vseh postaj je 90.

Novo mlekarno so dné 13. t. m. blagoslovili in otvorili v Kočah pri Slavini. Ondotna mlekarska in sirarska zadruga se je ustanovila sešobno po prizadevanju in s pomočjo tamošnjega

rojaka gospod Josipa Boleta, posestnika in trgovca na Reki.

Redka lovska sreča. Kakor se poroča, je grof Alfred Khevenhüller pred kratkim na Gorenjskem v dobri pol uri ustrelil 7 divjih koz.

S čim se tolažijo belokranjski liberalni kmetje? Tisti kmetje, ki so volili Jelenca in Globočnika in katere zdaj drugi imenujejo „odpadnike“, tolažijo se s tem, da bodo volitve ovržene. Pripovedujejo, da se bodo pritožili sami g. Ščetina, ker so se za nje največ brigali, in sicer kar naravnost svitlemu cesarju, da bodo toliko več dosegli. No potem bomo pa gotovo zopet brali, kako prijazno pismo je svitli cesar pisal g. Ščetini, kakor nekdanji materi bivšega kandidata Zupančiča. Samo napis se bo drugači glasil, ne namreč: Ljuba mat! ampak: Preljubi očka Ščetina!

Bohinjska železnica. Poroča se nam iz Boh. Bistrice: Že nekaj dnij se je širila po bohinjskih

Dr. pl. Körber.

vaseh vest, da se v donedeljek 7. t. m. vrši slovesno blagoslovljenje predora skozi Bačo. Vse se je veselilo tega pomenljivega, zgodovinskega dogodka. Ob 10 uri je bila v župni cerkvi slovesna sv. maša, katere se je udeležilo na stotine domačega ljudstva. Nato se je med zvonjenjem in streljanjem pomikal sprevod proti predoru, pojoč lavretanske litanije. Vhod predora je bil okrašen, nad vhodom je bil pomenljiv napis: „Bog daj srečo!“ Zastave so vihrale ob levi in desni. Račoveljski vlč. g. dekan Novak je v spremstvu 6 duhovnikov blagoslovil zapričeto delo. Predor, ki je že 192 m dolg, je bil krasno razsvetljen. Domači pevci so lepo zapeli par pesmi. Po končanem sv. opravilu je zunaj predora g. dekan z vzvišenega prostora v izbranih besedah pojasnil zbranim delavcem in Bohinjcem pomen slavnosti in važnost železnice v vojaškem, trgovskem in gospodarskem oziru. Tudi za Bohinjce bode nova železnica velikega pomena. Pač se je bati, da bi morda velika množina tujih delavcev utegnila slabo vplivati na dobro bohinjsko prebivalstvo. Zato naj Bohinjci tudi v prihodnje ostanejo zvesti veri svojih očetov, svoji lepi domovini in cesarju. G. nadinženar Fritz, ki vodi nevarno delo, je v svoji napitnici pri kosilu rekel med drugim: Delo, katero smo na poziv železniškega ministerstva pričeli, je jako nevarno. Zato smo prosili božjega blagoslova, da bi tem srečneje šli na delo in da bi nas Bog varoval nesreče. Pazil bode, da se brez posebne sile ne bode delalo ob nedeljah in da se bodo odslovili vsi slabi življi pri podjetju. — Ta redka slavnost ostane gotovo vsem v trajnem spominu.

Zvest narodu — do skrajnega. Iz Trsta se poroča naslednji ganljivi dogodek: Na volišče v Škednju je prišel pri ožji volitvi spremljan po lastnem sinu tudi nad 80letni častitljivi starček Josip Mrlak. Storivšega svojo domovinsko dolžnost ob tako grozni zimi in vračajočega se domov, zadela je starčeka kap. Umril je v rokah svojega sina.

Dopisi.

Od sv. Jungerti na Štajerskem. — Dolgo, dragi »Domoljub«, že nisi prinesel nobenega dopisa iz našega kraja. Marsikdo bi utegnil misliti, da pri nas spimo. Pa ni tako. Kdo bi pa tudi spal ob času volitev? Res, da pri nas ni bila tako huda borba, kakor se poroča to od drugod. Saj pa pri nas tudi ni takih neumnih kalinov, ki bi šli na liberalne litanice. In tako se za Hribarja nihče niti zmenil ni, kaj šele, da bi šel volit take može, ki bi dali svoje glasove liberalcu Hribarju. Enoglasno je bilo izvoljenih šest katoliško-narodnih mož, ki so 3. januarja

volili dekana Žičkarja. Veseli nas, da je velika večina poštenih štajerskih Slovencev bila našega mišljenja in da je tako sijajno izkazala zaupanje za-sluzenemu poslancu. Zato se tudi mi z veseljem pridružimo Vam, katoliški Kranjci, in z vami kličemo: »Narod slovenski je in mora ostati katoliški!« Slovenski Štajerci! Bodimo zopet vsi edini pod starim častitljivim geslom. Vse za vero, dom, cesarja!
Davorin Podgorski.

Iz Vodice. Celih 30 let je minulo, odkar se je obhajal pri nas sv. misijon. Po 30 letih ravno ob koncu starega in ob začetku novega stoletja smo bili toliko srečni, da se je vršil od 29. decembra do 6. t. m. tu zopet sv. misijon in sicer z vspehom nenavadnim, z vspehom sijajnim. V tem mrzlem zimskem času so razgrevale goreče, naudušene in prepričevalne besede čč. oo. Frančiškanov P. Kasijana, P. Avgušтина in P. Salvatorja srca Vodiških faranov, ki so se polnoštevilno govorov vdeleževali. In sadni izostal Nad 2000 obhajancev je pri mizi Gospodovi obljubilo zvestobo in ljubezen svojemu Bogu in Kralju Jezusu Kristusu! Ta vspeh sv. misijona v Vodiceh je najboljši odgovor „Slov. Narodu“ na vsa njegova nesramno lažniva poročila iz Vodice in Skaručine objavljena ob času državnozbornih volitev. Vsaj še oni, ki so ob volitvah pri nas nemir povzročili — zdaj po sv. misijonu svojo zмотo obžalujejo! Krona sv. misijonu pa je bil prihod Prezvišenega knezoškofa, ki so prihiteli 6. t. m. v slabem vremenu k nam, da povečajo sklepčno misijonsko pobožnost in da zopet sprejmejo 43 mladeničev in 40 deklet v družbo Marijino. Častitim oo. misijonarjem kliče vsa Vodiška fara hvaležno: Bog Vam stoterno povrni trud in požrtvovalnost!

Iz Velesovega: Med otroci hudo vlada v tukajšnji fari škrlatica. Umrlo jih je že dosedaj 23 otrok. Šola je seveda za dalj časa zaprta. G. učitelju so v enem tednu umrli kar trije otroci: dve deklici in en fantek. Vsi trije so bilo ponos starišev, jako marljivi in so vzbujali mnogo upanja. Zato je njih žalost tem večja. Naj počivajo v miru! Bog obrni že na bolje! —

Iz Trnja. Premilostljivi knezoškof Dr. Anton Bonaventura je daroval za dozidanje nove cerkve sv. Trojice v Trnji zopet 200 Kron. Bodi mu na tem mestu izrečeno: tisočkrat Bog povrni! Dalje so darovali v letu 1900: č. g. Janez Barle 4 K. Iz Postojine 1 K. Iz Amerike 11 K. G. I. M. iz Ljubljane 6 K. Nekdo 2 K. Neimenovan 3 K. Bodi vernim Slovincem, zlasti prečastitim farnim uradom v nadaljno darežljivost cerkev sv. Trojice v Trnji toplo priporočena. Bog obilno darovalcem povrni in v novem letu novih nam nakloni!

V Nevljah pri Kamniku obhajali smo v času od 15. do 23. decembra l. l. sv. misijon. Vodili so ga gg. lazaristi Nečmah Klančnik in Jevšenak. Ker v Neveljski župniji doslej še ni bilo sv. misijona, zato so se ga župljani tem bolj veselili. Pridno so hodili poslušat lepe, podučne in spodbudne misijonske govore. Mnoškoštevilno so pa k misijonskim pridigam hodili tudi ljudje iz sosednjih župnij. Sv. zakramente prejeli so skoro vsi domači župljani, pa tudi mnogo tujih. Sad sv. misijona kazati se je jel že med misijonom. Vpisalo se je več mladeničev in deklet v Marijino družbo, ki se je o tej priliki ustanovila v župniji. Nekaj se jih je že vpisalo pred misijonom. Slovesen sprejem mladeničev in deklet v Marijino družbo je bil v nedeljo dne 23. decembra popoldne pred sklepom sv. misijona. Cerkev je bila natlačeno-polna vernega ljudstva iz domače in sosednih župnij. Lep in veličasten je bil sklep sv. misijona, zlasti procesija z misijonskim križem, ki ga je lepo izdelal g. Jernej Trnovc, podobar v Polh. Gradcu. Misijonski križ nosilo je osem mladeničev iz novo-ustanovljene Marijne družbe. Ostali mladeniči in dekleta iz Marijne družbe vdeležili so se pa sklepne procesije z gorčičimi svečami. Skupno so se procesije vdeležile tudi dekleta iz Marijne družbe Mekinske. Da je bil sklep sv. misijona tem lepši in veličastnejši, pripomogli so s svojo navzočnostjo nekateri sosedni duhovniki in dva gg. patra, katerim vsem bodi na tem mestu izrečena srčna zahvala. Lepi, milostipolni dnevi sv. misijona so minuli, toda ostali bodo Neveljskim župljanom v neizbrisnem spominu. Srčna hvala Vam, gg. misijonarji, za ves Vaš trud na prižetici in v spovednici. Ker Vam mi drugače pač ne moremo povrniti obilnih duhovnih dobrot, ki ste nam jih skazali, kakor s tem, da za Vas molimo, naj Vam jih pa obilno povrne ljubi Bog. Bog daj, da Vaš trud obrodi obilen sad! V Marijino družbo sprejetih je bilo 42 mladeničev in 59 deklet. Bog daj vsem tem stanovitnost v službi nebeške Matere in naj se jim pridruži še več mladeničev in deklet!

Varuj družbo, mati mila,
Cvetko mlado rahlo to;
V varstvu Tvojem da razvira
Se čimdalje lepše bo.
Tebi v svojo naj cvetě,
Tebi v čast ra širja se!

Trebnje. (Po volitvah.) — Volitve so že davno minule, navdušenost, s katero smo Trebanjci šli v boj za svoje katoliško-narodne poslance, se pa še ni polegla. Saj je bil pa ta boj tudi hud. Gorje tistim, ki so kaj dolžni liberalcem ali v liberalno posojilnico! Zupančiča voli ali pa plačaj! To je bilo dano na izbero. Pa čast, res čast Trebanjcem, vrlo dobro so se držali! »Če me z grunta spraviš, jaz ne odstopim« tak odgovor so liberalci dobili ne samo

enkrat pod nos. Res občudovanja vredno je to, če pomislite, dragi bralci Domoljuba, koliko je pri nas zapeljevanja, koliko je moral zaničevanja prestati tisti, ki se ni udal liberalcem. Če je prišel v gostilno, so ga že liberalci obsuli, če je prišel v prodajalnico, so ga obdelovali, če je prinesel davke plačat v davkarijo, zopet jih je moral slišati. Sredi takega zapeljevanja stanoviti n ostati je vse kaj drugega, kot v kaki hribovski vasi Hvala Bogu, da da smo bili podučeni, da smo se mogli odrezati liberalnim lažem. Največ je koristil Domoljub, ki prihaja v našo faro v več kot sto iztisih, pa tudi naši gg. duhovniki so marsikateremu oči odprli. Hvala jim zato! Posebno hvaležnost smo pa dolžni doktor Tavčarju, temu generalu vseh liberalcev, za tisti shod, na katerem je cela fara gledala strahom in grozo, kaj bi bilo, če bi liberalci dobili v pest oblast. Takrat je bila pa že sodba nad Zupančičem sklenjena: »Hlapca takih divjakov mi ne maramo za poslanca«. Takrat smo najbolj spoznali liberalce. Zato so zastoj šli v ponedeljek pred volitvijo vsi liberalci iz Trebnjega po fari ljudi nagovarjat za Zupančiča. In kako so jo staknili! Mi smo se jim kar smejali. Če bi bili šli nadzajce, gotovo bi nobenega ne ostalo, tako je bil pa njih trud zaman. Kar vrata so jim kazali in se jim smejali; enega izmed njih, vsemogočnega »le-drarčka« iz Trebnjega, kateri hoče povsod imeti odločilno besedo, so ženske zapodile v beg, ko je prišel na Rihpovec ljudi begat. Zadnje njegove besede so bile: »Hudiman! Nisem vedel, da ste Rihpovčani tako hudi,« in mož je bežal, pošteno bežal pred ženskami — naravnost domov kože garbat. Mar bi bil pri svojem poslu ostal! Tako je prav, liberalcem vrata pokazati: »Hodi z Bogom!«

Hvala Bogu, velika večina vasi Trebanjskih je brez liberalcev, le v par vaseh so jih liberalci nekaj vjeli. O kako se reveži motijo, če od liberalcev upajo pomoči, sicer se pa večinoma že sramumujejo tega! Nekateri so se prodali za pijačo, nekateri pa so se ustrasili Pavlina, ki jim je pretil: »Zupančiča voli, če ne pa ne boš več »kolna« vozil.« Pa tudi teh je le malo!

Sedaj se veselimo, da smo tako dobro volili, in zato bomo pozabili zaničevanje, le dobro se nam zdi, da nismo posnemali liberalcev, ki so nas napadali s kamenjem in koli in nas hoteli kar pobiti. Še nekaj je zdaj posebno imenitnega, nihče namreč noče biti liberalec. Vsak pravi: ali nisem kristjan, saj hodim v cerkev in tako naprej, vse, samo liberalec neče pri nas nihče biti. Toda ne bodo nas goljufali, ne. Mi vemo, da je vsak liberalec, kdor drži s Tavčarjem in voli tiste, katere brezverski liberalci priporočajo. Mi tudi vemo, da liberalci je vsakdo, ki zabavlja zoper vero, duhovne in škofo.

Tak je in ostane liberalce, dokler se ne spreobrne, in mi mu nič verjeli ne bomo. Res takih liberalcev, ki na videz spolnjujejo krščanske dolžnosti, se je še najbolj treba bati, zato ker tak nepodučenega kmeta ložje zapelje, kot kak očiten brezverec. Zato pa imajo liberalci v vsakem kraju nekaj takih ljudi najetih, da jih drugim kažejo in jim pravijo: „Saj liberalci nismo taki brezverci“. Liberalci jih imajo za vabnike, kakor imajo tičarji svoje vabnike. Oni namreč ujetega tička v tičnici skrijejo med veje, da veselo prepeva, in drugi tiči potem brez skrbi pridejo in se vjamejo v nastavljene mreže. Če bi liberalci ne bili pri nas tako „na cente“ lagali, bi jim še kaj verjeli, zdaj smo jih pa že spoznali še preveč. Laž, če je le predebela, se ujé. To so liberalci spoznali tudi sami; in tisti Radelj, ki se je toliko potil in trudil in delal za liberalce, že napoveduje: „Letos smo prehujo začeli, ob prihodnjih volitvah bomo morali bolj na tihem delati“. No, mi vam bomo pa na tihem pokazali — vrata. Liberalcem se pa ne bomo udali, če so tudi notarjeva gospa sami rekli: „Če letos nismo zmagali, bomo pa prihodnjič; imamo že vse napeljano, da bomo ljudi dobili na svojo špago“. Trebanjski volivci bomo že skrbeli, da se bo tudi tista „špaga“ pretrgala, ker mi predobro vemo, zakaj nas hočejo notarji „na svojo špago“ dobiti.

Pa še nekaj, dragi „Domoljub“, ti moram sporočiti. Po naši fari nekaj vre z vso silo. Mi smo namreč v veliki zadregi, če hočemo kaj kupiti, ker so vse prodajalnice v rokah liberalcev. Kako je divjal Petrovčič na shodu, to smo vsi videli; Tomič se še vedno znaša nad vsakim, ki ni liberalcev volil, in ga ozmerja, če ga le v roko dobi. Gostilno imamo vendar eno, kjer se lahko pošteno pomenimo in se nam ni treba bati, da bi nas ven metali; zato smo pustili liberalne gostilne. Liberalnega gostilničarja Pavlina že peče in se hoče delati lepega. E, mi pa dobro vemo, zakaj. On se nič ne kesa svojega nelepega ravnanja, njemu je samo za kmetiške kronce, sedaj ko je Tavčarjevih zmanjkalo. — Kaj torej vre po naši fari? I to, kako bi mi rešili svoje kronce pred liberalci. Ustanoviti moramo kako društvo, da bomo na svojih nogah, da nam ne bo treba hoditi k liberalcem, ki nas ne morejo videti, da bodo liberalci vsaj imeli mir pred nami. To, kar vre med ljudmi, vse poprašuje, kdaj pridejo naši poslanci v Trebnje, da se pomenimo. Tako je pri nas sedaj, kako bo naprej, ti bom, dragi „Domoljub“, o priložnosti zopet poročal.

Iz Ptujске okolice. Srečen in zlat je bil čas svetega misijona, katerega smo obhajali ov 16. do 23. decembra 1900. župljani svetega Petra in Pavla v Ptuj. Vodili so ga trije č. g. očetje iz Jezusove

družbe. Vdeležba je bila velikanska. Četudi je res velika in prostorra cerkev, pa je bila vselej gnječa Stanovske pridige so bile za vsak stan posebej. Vsak je lahko spoznal, kake dolžnosti ima. Prekrasne so bile res vse pridige, zlasti pa za dekleta in mladeniče. Pohvalili so tista dekleta, ki so že zapisana v Marijino družbo. Povabili pa so tudi tista dekleta, ki še niso zapisana. Gotovo bodo poslušala klic! Tako tudi mladeniči! Kar vas je dobrih v Marijino družbo! Ne bojte se! Naj hudobni jeziki rekó, kar hočejo! Čas je, da pokažete svetu, da ste res pogumni, neustrašeni korenjaki! Pristróna pa hvala č. g. misijonarjem in čast. g. gvardijanu, ki so nam o-krbeli ta sv. misijon. Vsem Bog tisočero povrni!

Iz Hamborna na Pruskem. Veseli božični prazniki, katere smo letos obhajali, nam nikakor ne morejo iz spomina. Bili smo tako srečni, da smo imeli slovenskega duhovnika, od 21. pa do 26. decembra m. l. Tako se nam je ponudila lepa priložnost, da smo lahko opravili sv. izpoved za adventni čas. Vsaki dan smo imeli popoldan tudi pete litanije Materne Božje in pridigo v slovenskem jeziku. Še vedno nam doni po ušesih glas slovenskega duhovnika, in mislim, da ga nikoli ne pozabimo. Za to se imamo zahvaliti najprej gorečemu in neustrašenemu duhovniku gosp. Antonu Koritniku, ker se niso zbal truda in težav, da so prišli tako daleč nas obiskat in k Gospodu nas vapeljevat. Zahvaljujemo se pa tudi presvetlemu knezu in škofu ljubljanskemu, ker tako skrbijo za izveičanje duš, da pošiljajo tudi v tuje kraje duhovnike podučevat slovensko ljudstvo in mu delit kruh življenja. Zato mi tukaj živeči Slovenci kličemo: Bog tisočero povrni presv. knezoškofu in g. Koritniku!

Drobtinice.

Vladarji sveta Na zemlji je sedaj 77 vladajočih suverenov, in sicer: 1 papež, 2 kraljici, 6 cesarjev, 5 sultanov, 5 knezov, 22 predsednikov, 5 kanov, 2 emira, 1 khedive, 1 šah, 1 bej, 1 mikado, 1 maharajah in 1 radja. Najstarejši izmed teh vladarjev je papež, najmlajša pa je Vilhelmina, kraljica nizozemska, rojena leta 1880.

Dežela starih ljudi je Španija. Razne občine na Španskem so sklenile ob koncu stoletja vsem stoletnim ljudem in njihovim domačim nakloniti pokojnino za celo življenje. Oglasilo se je več sto letnih ljudi, med temi v Valenciji jeden s 130. leti, jeden v Barceloni pa s 116. leti starosti.

Samomor. Bivši ogerski trgovinski minister in generalni komisar ogerskega oddelka na pariški razstavi, Bela pl. Lukacs, je skočil v Donavo. Odkar se je vrnil iz Pariza, je bolehal na živcih.

Najbolj ga je vznemirjala govorica, da njegovi računi glede pariške izložbe niso v redu. Zadnje tedne je bil v neki zdravilnici, odkoder je ušel in z mosta skočil v vodo. Truplo so takoj potegnili iz vode.

Usodna stava. V Požunu je stavil infanterist Štefan Vas s svojim tovarišem, da prevali sod z 250 litri vina sam v klet vojašnice. Res je Vas poskusil izvršiti stavo, na stopnjicah pa je revežu spodletelo in sod je zagromel preko njega v globočino. Vas je obležal zmečkan, mrtev na stopnjicah.

Pokazite nasprotniki katoličanov kaj sličnega! Katoliško ljudstvo je v preteklem stoletju samo za misijonsko kulturne namene nabralo dve milijardi. Koliko pa je šele nabralo za razne sirotišnice in bolnice. Kje je tolika požrtvovalnost pri naših političnih nasprotnikih? Niti „Družbe sv. Cirila in Metoda“ bi brez duhovnikov ne mogli voditi.

V postelji ustreljen. Iz Petrinje se poroča, da je bil te dni kmet Dmitar Šankovič v Sjeverovcu na strašen način probujen iz spanja. Nepoznani lopov ustrelil je okolu polnoči skozi okno na v postelji ležečega moža. Strel je zadel Šankoviča v sredo obraza, izbil mu obe očesi in nos popolnoma razdrobil. Grozno razmesarjenega moža so prepeljali v petrinjsko bolnico, o zverinskem napadniku pa ni nobenega sledu.

Celo ime. Kako se glasi vaše celo ime? je vprašal pruski kralj Friderik II. novega portugalskega odposlanca generala Zarembo. Celó moje ime je: Zirizarikorumarizazarembo. Tako se še hudič ne imenuje, dé kralj. Vsaj tudi ni našega rodu, odgovori smelo in resno dovtipni odposlanec.

Skozi tunel na severni tečaj. Doslej so vsi preiskovalci severnega tečaja razven Andreeja hoteli tja z ladijami ali sanmi, sedaj pa je nekdanji kapitan francoske mornarice, Louis Laumette, naredil načrt, po katerem bi se na severni tečaj prišlo skozi ogromen predor, ki bi se naj gradil po onem delu, kjer se led nikdar ne topi. Kapitan Laumette meni, da bode gotovo prišel čas, ko se bode skozi električno razsvetljeni predor hodilo na severni tečaj. Ustanovil se je že odbor strokovnjakov, ki bode proučil kapitanov načrt, ki določa predoru širino 11 stopinj in višino 8 stopinj. V predoru bi bile tudi postaje za telefon.

Telefonska zveza okolu sveta. Inženir Pupin v Ameriki je sestavil stroj, ki bi se priklopil vsakih 200 metrov na kabel žice pomorskega brzojava ter bi se tako moglo telefonirati od San Frančiška v London. Tako bi se dala izvesti telefonska zveza okolu sveta. Isti inženir javlja, da je iznašel način, s katerim se za telefon lahko rabijo železne žice mestu bakrenih.

Rodbinsko čudo. V Novemjorku se je nedavno ubil zasebnik Herman ter je kot vzrok svojega samomora navel v oporoki sledeče: Oženil sem se z vdovo, ki je imela odraslo hčer. V to deklico se je zaljubil moj oče in jo je poročil. Oče mi je torej postal zet, pastorka pa mačeha. Žena mi je rodila sina, ki je postal mojemu očetu svak, meni pa ujec, ker je bil brat moje mačeha. Radi tega mi je bila moja lastna soproga ob jednom stara mati, ker je bila mati moje matere. Ob jednom sem bil mož svoje žene in nje unuk, pa ker je mož stare matere človeku ded, sem bil jaz sam sebi ded. Da ne znorim radi tega groznega čudesa, se odrekam sam življenju.

Čuden slučaj se je zgodil nedavno v porotniški dvorani v Santo Antonio de Jezus v braziljski provinci Bahia. Zagovornik de Moraes je končal svoj govor z besedami: „Tako gotov sem, da je obtoženi nedolžen, da naj, ako je kriv, na mestu umrjem in jaz le prosim Vsemogočnega, da me usliši.“ Komaj je zagovornik te besede zgovoril, pal je mrtev na tla. Zadel ga je kap.

Politična šola pod lipo.

(Piše I. N.)

Bistri Vrh je lepa planinska vas. Sicer je zelo oddaljena od drugega sveta in malokdaj jo kak tujec obiše, vendar se Vrhovci nikdar ne pritožujejo radi tega. Saj imajo vsega doma, česar potrebujejo. Polje in hlev jih redi in oblači, in bistri gorski studenci jim gasé žejo. Sredi vasi jim stoji lepa cerkva, kjer prejemajo vsako nedeljo in praznik poduka in tolažbe. Drugih potreb ne poznajo; zato so popolnoma srečni. Če mora kdo po opravkih v mesto, mu je vselej nekako tesno pri srcu in si misli: „Da bi bil le kmalu zopet na Bistrem Vrhu. V mestu je sicer lepo, a doma pri nas je še veliko lepši.“

Pa ne misli, dragi bravec, da so Vrhovci zarobljeni in neotesani ljudje. O ne! Le poglejva nekoliko po vasi, pa jih boš spoznal. Lepi vrtovi, v jeseni polni najzlahnejšega sadja, obdajajo prostorne hiše. V hlevih vidiš živine najboljših plemen, vso lepo rejeno. Njive zunaj vasi pričajo o marljivosti in umnosti svojih gospodarjev. Povsodi, kamor se ozreš, je vse v najlepšem redu. Veselje in zadovoljnost sije Vrhovcem z obraza, in tu in tam čuješ veselo petje. Kogar srečaš, vsak te kot tujca prijazno pozdravi. In če se čudiš temu, da je na Bistrem Vrhu tako daleč od sveta, vse tako lepo, tako prijazno, ti poreče ta in oni Vrhovec: »Res lepo je pri nas. Vse kar vidite pri nas dobrega, imamo od rajnega gospoda župnika. Ta blagi gospod so nas učili drevje

cepiti, živino rediti in polje obdelavati. Dolgo vrsto let so bili pri nas, in mi smo jih ljubili kot svojega očeta in vse ubogali. Sedaj jih ni več. Šli so po plačilo na oni svet. . . « To ti bode povedal vsak Vrhovec, s katerim boš govoril, in gorke solze mu bodo pri tem zalile oči, solze hvaležnosti.

Bil je res blaga duša rajni gospod župnik; živel in delal je le za svoje župljane. Ker pa so bili Vrhovci tudi dobri kristijani, so bili tako srečni, da so dobili po njegovi smrti zopet dobrega gospoda, ki sedaj delo svojega prednika z vso vnemo nadaljuje. Ker doslej Vrhovci niso imeli šole, jim je v župnišču napravil šolo, in sedaj znajo že skoro vsi mladeniči in dekleta na Bistrem Vrhu brati in pisati, da je veselje. V zadnjem času je pa za blagor svojih župljanov vneti župnik napravil tudi šolo za može. Poleg župnišča je prijazna trata, na kateri stoji velika košata lipa. Ko je gospod župnik v nedeljo popoldne v cerkvi vse opravil, je hodil navadno v senco pod lipo, da se odpočije od nedeljskega truda. Tu sem je neko nedeljo povabil Vrhovce in se je začel z njimi pogovarjati o tem in onem. To se je potem ponavljalo vsako nedeljo, in moške so z velikim veseljem hodili pod lipo. Vselej pa je znal pogovor napeljati na take stvari, pri katerih je možem dal lahko mnogo koristnih naukov. To je bila šola pod lipo. Še sedaj ima gospod župnik to šolo, samo da se je na zimo z njo preselil izpod lipe v gorko zakurjeno sobo.

Pojdiva tudi midva pod lipo, dragi bravce. Sedaj ko te vodim po Bistrem Vrhu, stojimo namreč sredi vročega poletja. Midva torej na trato pod lipo; gotovo se bova kaj koristnega naučila. Vrhovski moške so že vsi zbrani in tudi gospod župnik v sredi med njimi. Poslušajva!

«Kra-no vreme imamo danes, moške! Danes bo prav prijetno pod lipo. Še cesarju na Dunaju se ne more goditi bolje, kakor nam v tej hladni senci,» začne gospod župnik.

«Res lepo je tu in prijetno, a s cesarjem se vendar ne moremo primerjati,» pravi kmet Tiček. «Meni sicer ničesar ne manjka, pa si vendar mislim včasih: kako lepo bi bilo, ko bi bil ti cesar. Jaz mislim, da se samo še svetnikom v nebesih godi boljše, kakor cesarju, na zemlji pa je cesar najbolj srečen.»

«Ali nisi še nikoli slišal, da ni vse zlato, kar se sveti,» pravi na to gospod župnik. «Cesar je sicer najvišji gospod v državi, vsi državljani mu morajo biti pokorni, pa vendar mu ni tako dobro, kakor ti ti misliš, Tiček. Ti imaš doma ženo, petero otrok, hlapca in deklo, vkup osem oseb. Sicer so vsi dobri in pošteni, pa vendar ti napravljajo večkrat hude skrbi, včasih te celo ujeze. Saj je to v vsaki hiši

Cesar pa ne vlada samo osem oseb, ampak več kakor 40 milijonov ljudi, med katerimi je veliko hudobnih. Vsak izmed teh ima posebne želje, eden zahteva to, drugi ravno nasprotno. To si lahko mislite, moške, da pri teh skrbih življenje cesarjevo ne more biti posebno sladko in prijetno.»

«Toliko ljudi vladati, to tes ni lahka reč,» pritrjuje Tičekov sosed Mlakar. «Zato sem pa rajši kmet, kakor cesar. Cesar gotovo večkrat še po noči ne more spati od samih skrbi. Meni bi se gotovo v glavi zmešalo, ko ki me za cesarja postavili.»

«Kaj pa tisti poslanci, ki jih volimo vsacih šest let za Dunaj,» poprašuje Travnar, «ali ne pomagajo ti cesarju vladati? Prosim razložite nam to, gospod župnik, ker vem, da bi tudi moji sosede prav radi to vedeli.»

«Žalibog, da poslanci cesarju vladanje večkrat še otežujejo in mu življenje grené. Da bote pa vse to razumeli, vam moram kaj več povedati o tem, kako se države vladajo. Saj vam je to všeč, kaj ne da?» dé gospod župnik.

«O všeč, všeč! Le vse nam razložite,» prosijo vsi obenem.

Gospod župnik zažge svojo pipo in začne takole pripovedovati:

«Najmanjša država je družina, v kateri je oče gospodar, vsi drugi, namreč žena, otroci in posli pa so njegovi podložniki. Če se pa združijo skupaj družine cele dežele, cele pokrajine, nastane ena velika družina, in to družino imenujemo državo. In kakor je v vsaki družini en gospodar, tako mora tudi ta velika družina, ki se imenuje država, imeti enega gospodarja, katerega morajo vsi drugi ubogati. Ta gospodar se imenuje v nekaterih državah cesar, v drugih kralj, vojvoda, knez ali predsednik. Tako n. pr. imamo pri nas v Avstriji cesarja, Italijo vlada kralj, na Črni gori zapoveduje knez, na Francoskem stoji na čelu države predsednik. Tako ima torej vsaka država svojega vladarja. Ti vladarji pa svoje države različno vladajo. V nekaterih državah vladar sam daje postave, tako da podložniki gledé na dajanje postav nimajo pravnobene pravice. Tako je na Ruskem, kjer ima car sicer svoje svetovalce, a postave daje sam. Druge države so pa take, da imajo v njih podložniki vse pravice dajati postave, tisti pa, ki stojé na čelu tem državam, imajo le dolžnost skrbeti za to, da se te postave izvršujejo. Te države se imenujejo ljudovlade ali republike. Ljudovlada je na pr. na Francoskem, v Švici, v S. verni Ameriki. Več držav je pa tako vrejenih, da imajo gledé na dajanje postav in vladanje države gotove pravice vladar in podložniki. Podložniki po svojih poslancih

postave naredé in te postave vladarju predložé. Če jih vladar potrdi, imajo potem veljavo, in cela država jih mora spolnovati. Če jih pa vladar ne potrdi, nimajo nobene veljave. Take države se imenujejo ustavne ali konstitucionalne. Naša Avstrija je taka država. Tudi pri nas je najprej cesar sam vladal, kakor na Ruskem. Zato v prejšnjih časih, kakor se kateri med vami gotovo še spominja, ni bilo treba nič poslancev voliti. Po tistih velikih nemirih v letu 1848. je pa naš dobri cesar tudi ljudstvu izročil en del vlade in določil, naj si ljudstvo samo daje postave. Ker je pa nemogoče, da bi vsi možje celega cesarstva prišli vkup in se dogovorili, kaj naj bo postava, kaj ne, zato je pa cesar zapovedal, naj državljani izmed sebe volijo možje, ki bodo v njihovem imenu delali postave. Te možje imenujemo poslance ali tudi ljudske zastopnike, ker ljudstvo zastopajo. Tako tudi vi volite poslance. Na Dunaju pridejo potem ti izvoljeni poslanci vkup iz celega cesarstva, se zberó v neki hiši, in se tam posvetujejo, kakšne postave bi naredili. Pri tem se seveda tudi včasih prav pošteno skregajo, kar presvetlemu cesarju napravlja velike skrbi, nam pa veliko škoda. Ko bi bili vsi poslanci dobri in pošteni, bi se lepo mirno pogovorili in veliko taki postav naredili, ki bi bile vsem državljanom koristne. Ker je pa žalibog med temi poslanci mnogo brezvercev in takih ljudi, ki jim ni nič mar za ljudski blagor, se večkrat cele tedne prepirajo, pa nič ne sklenejo, večkrat pa tudi sklenejo postave, ki so posebno kmetom in obrtnikom naravnost škodljive. Iz tega že razvidite, kako veliko vam mora biti do tega, da izvolite vselej dobre, poštene, verne poslance v državni zbor.

V državnem zboru na Dunaju se zberejo torej, kakor sem rekel, poslanci celega cesarstva. Poleg tega pa ima tudi vsaka posamna dežela en tak zbor, ki se imenuje deželni zbor. Pri nas zboruje deželni zbor v Ljubljani. Tudi za deželni zbor volite vsacih šest let poslance. Postave, katere sklenejo poslanci v Ljubljani, veljajo seveda samo za Kranjsko deželo.

Tako sem vam torej razložil, kako si pri nas državljani sami dajejo postave. Zato si jaz vselej mislim, kadar slišim, da se kmetje in meščani pritožujejo nad poslanci: »Prav vam je! Zakaj ste si pa take poslance izvolili, da vam delajo škodljive postave. Kakršni poslanci, take postave.«

Toda, možje, predolgo se že mudimo pod lipo. Solnce se že nagiba k zapadu. Vi imate še kaj opravila pri živini, jaz imam še tudi marsikaj opra-

viti. Danes teden se zopet vidimo, če Bog dá, in tedaj vam hočem še več povedati o državnem in deželnem zboru. Do takrat pa zdravi ostanite!

»Lepa hvala, gospod župnik, Bog Vam povrni vašo prijaznost!« In gospod župnik in Vrhovski možje odidejo vsak proti svojemu domu.

Krščanska vzgoja.

II. Deset božjih zapovedi.

Vse, kar se je na zemlji storilo dobrega od začetka pa do sedaj, izvršilo se je na podlagi božjih zapovedi; zakaj le to je dobro, kar je po božji volji. Tudi državne postave so bile le takrat in toliko dobre, kadar in kolikor so bile v soglasju z božjimi zapovedmi. Torej smemo tudi kar naravnost reči, da le tisti človek je res kaj vreden, kateri zvesto izpolnjuje zapovedi božje; zakaj vsi nauki, kateri kažejo človeštvu pravo pot, so zajeti v desetih zapovedih in so le razlaga in uporaba teh božjih zakonov. Pa tudi deset božjih zapoved je le razvoj ene same temeljne zapovedi: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje misli... Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« Glejte, to je tista velikanska sila, ki je na svetu storila toliko dobrega, toliko lepega! Sveti in pošteni možje, svete in poštene žene, nedolžni mladeniči in čiste mladenke, so po samostanih in med svetom izvrševali tako velikanska in junaška dela, ker so nad vse drugo ljubili Boga, zavoljo Boga resnično ljubili svojega bližnjega, pa tudi sebi hoteli zagotoviti večno srečo!

Nespametno bi bilo torej, ko bi tudi za pravo vzgojo drugje iskali podlage in pravil nego v desetih božjih zapovedih. Zgodovina nam tudi res kaže, da, kjerkoli na svetu je bila zdrava vzgoja, imela je svoj izvor v 10. božjih zapovedih.

Kjer so se pagani še zvesto ravnali po svoji vesti, so tudi modro vzgajali svojo mladino; zakaj glas vesti oznanja iste svete nauke, katere je Bog že ob vstvarjenju zapisal v človeško srce, in katere je potlej, ko človek ni hotel več poslušati tega glasu, naznanil med gromom in bliskom ter zapisal na kamenito ploščo, da bi jih človeštvo ne moglo prezirati.

Pri Izraelcih, ki so ohranili vero v pravega Boga, so bile tudi božje zapovedi ono središče, okrog katerega se je suhala vsa pametna vzgoja. Bog sam je naročil po Mojzesu o svojih zapovedih: »Učite svoje otroke, da jih premišlujejo, ko sediš v svoji hiši, in hodiš po potu, in ko se vležeš, in ko vstaneš.« (V. Mojz. 11, 19.)

Slično je bilo v krščanstvu od začetka pa prav do sedanjih dni. Bili so časi, ko krščanski pouk še ni bil tako razvit, kakor je sedaj, a zapovedi božje so pa ves čas učili in razlagali, duhovniki v cerkvi in šoli, skrbni vzgojitelji pa doma. In če se v sedanjem času večkrat kar čudimo, ko vidimo, da čisto preprosti stariši, ki se niso nikjer posebej učili, kako je treba vzgajati mladino, vendar večkrat take lepo vzgoje svoje otroke, da je veselje; se bomo kmalu prepričali, da vsa umetnost, ki so jo ti dobri ljudje imeli ob vzgojevanju, je bila ona neprestana skrb, da so otroci iz mladega natanko morali izpolnjevati zapovedi božje: varovati se grehov in se prizadevati za nasprotno čednosti.

Ako se torej, krščanski vzgojitelj, ves v skrbih poprašuješ: »Kakšen bo neki ta naš otrok? Kaj bo iz njega?« ti lahko kar na kratko odgovorim: „Iz vrsten človek bo, če bo le vedno izpolnjeval božje zapovedi.“ Zato je pa tudi v krščanskem vzgojstvu najimennitnejši oddelek ravno nauk o zapovedih božjih. „Boj se Boga in izpolnjuj njegove zapovedi; ker to človeka dela popolnega.“ (Prid. 12, 13.)

V tem oziru imajo vzgojitelji zlasti te-le dolžnosti: 1. Zapovedi naučiti in razlagati, v kolikor jih morejo že otroci razumeti, in kolikor jim je treba vedeti za mladostno življenje; 2. opozarjati jih o raznih priložnostih, kako naj jih izpolnjujejo, z naukom, svarilom, kaznijo itd.; 3. zlasti pa kazati z lastnim lepim zgledom, kaj se pravi natanko izpolnjevati božje zapovedi. Vse to nam bo treba še nekoliko natančneje pojasniti.

Gostoljubnost.

Znano je, da so naši predniki, ki so bili pagani, imeli hvalevredno navado, da so pogostili tujca, ki se je oglašil pri njih kolikor mogoče gostoljubno. Slovanska gostoljubnost je še vedno v pregovoru. Le škoda, da često med Slovenci tuintam gine ona navada, ki so jo gojili stari Slovani. Celó to se primeri, da Turek osramoti kristjana v tem pogledu.

Nekoč je potovalo več Angležev skupaj po Turškem. Ujame jih ploha. V bližini pa je bila samo ena koča in še ta je bila zaprta. Bila je last revnega Turka, ki je pa bil slučajno tedaj odšel v mesto. Vrata pa so bila samo priprta, kot so se prepričali tujci, zato so odprli in šli v izbo. Zunaj pa je deževalo vse popoldne in do zvečer ni bilo iti izpod strehe. Zvečer pa je ploha lila še huje. Jelo jih je skrbeti, kaj bo. Kaj bo rekel lastnik hiše, ako pride zvečer domov in jih dobi pod streho. In res, česar so se bali, to se je zgodilo. Turek je prišel. Kako osupne, ko zagleda toliko gostov pod streho. Toda jezil se ni. Pozdravi jih z običajnim turškim pozdravom: »Salam!« t. j. »mir z vami!« In ko se nekoliko seznanil z njimi in mu oni dopovedo svojo

nezgodo, pristavi še: »Hoš gelde!« kar se pravi: »Dobro došli!« In gre ven iz koče in prinese seboj v eni roki mlado jagnje, v drugi pa nož. Jagnje so zaklali, spekli in si napravili dobro večerjo. Ponoči so spali v izbi in drugo jutro, ko je ponehal dež, so odrinili dalje zahvaljujoč se revnemu Turku, ki navzlic revščini ni hotel sprejeti niti najmanjšega darila.

Seveda so, prišedši domov, pripovedovali rojakom ta slučaj in angleški časopisi so se mnogo bavili s to dogodbo.

Naše slike.

Danes prinašamo sliko sedanjega avstrijskega ministrskega predsednika *dr. pl. Körberja*. Mož setrudi, kako bi v sedanjih razburkanih časih srečno vodil državno ladijo med raznimi pečinami. Poskusil je z razpustom državnega zbora. Ali bo z novim kaj več dosegel. Bomo videli! — Druga slička predstavlja *tiskarski brzostroj*, na kakoršnem se tiska naš „Domoljub“. Kako se tiska na takem stroju, o tem ob drugi priliki.

Loterijske srečke.

Dunaj,	5. januarja	58	76	46	19	12
Gradec,	5. januarja	74	64	44	45	26
Lince,	12. januarja	32	82	54	14	43
Trst,	12. januarja	43	10	84	15	99

Tržne cene v Ljubljani.

od dné 6. januarja do dné 12. januarja

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	28	Pšenična m. 100 kg.	27	—
» » II. » »	1	1	Koruzna » » »	16	60
» » III. » »	1	—	Ajdova » » »	29	80
Telečje meso » »	1	20	Fitol, liter . . .	—	18
Prasičje » sveže »	1	40	Grab, »	—	20
» » prek. » »	1	40	Leča, »	—	24
Kostrunovo meso »	—	80	Kaša, »	—	24
Maslo	2	—	Ričet, »	—	22
Surovo maslo » »	2	—	Pšenica . . . 100 kg	16	—
Mast prašičja » »	1	40	Rž	13	60
Slanina sveža » »	1	36	Jčmen	13	50
» » prekajena » »	1	44	Oves	13	60
Salo	1	20	Ajda	13	—
Jajce, jedno . . .	—	7	Proso, belo. » »	19	—
Mleko, liter . . .	—	16	» » navadno » »	14	—
Smetana liter . .	—	80	Koruzna » » »	12	—
Med kg	—	—	Krompir	5	20
Krompir	4	—	Drva, trda, seženj	8	—
Piščanec	1	—	» » mehka, » »	6	—
Golob	50	—	Seno, 100 kg . .	4	40
Raca	1	80	Slama, » » . . .	4	40
Gos	—	—	Stelja, » » . . .	—	—

286
38

Pouk

3-1
4-1

v krojnem risanju (Schnittzeichnen) in praktičnem izdelovanju oblek

daje Fani Komar, oblast konc. učni zavod v Ljubljani, Sv. Petra cesta 26.

Modni salon.

Sprejemajo se gospodilne tudi na hrano in stanovanje.